

TODAY IS MY DAY

Pippi på fåglar

PIET GROBLER
Sydafrika

Första gången jag mötte Piet Grobler var 2004 då han på IBBy's kongress i Kapstaden tillsammans med förlaget Kwela presenterade boken *The rights of a child* på Sydafrikas alla elva officiella språk. Han stod för omslaget och delade övriga illustrationer med fyra andra konstnärer, bl.a. Véronique Tadjo. Dessutom hade han gjort omslag till kongresstrycket och dess symbol/logo – naturligtvis en skrattande fågel.

Till barns rättigheter hör böcker. Och precis som Jay Heale, anser Piet Grobler att den traditionella skolan har en mycket destruktiv inverkan på läsglädje och läslust. "Läsaren måste förstå att det finns så mycket mer i en bok än det som rymms mellan två pärmar. Boken kan ta dig på en resa och vidga din horisont ... för många barn är böcker bara något de ser i skolan. Jag skulle önska att folk förstår att böcker inte skall inskränkas till skolan, eftersom böcker är en del av vårt vardagsliv."

Piet Grobler är afrikander och växte upp på en farm i Limpopo-provinsen under apartheid. Han läste teologi och arbetade som präst till 1989, då han flyttade till Stellenbosch

"Det finns nästan alltid fåglar i mina illustrationer. De är mina favoriter i djurriket. En fågel är det ideala djuret. Det släpar inte med sig något bagage, det ser mycket mer än andra djur."

(Piet Grobler)

och studerade journalistik och design på Cape Technicon Art School, som betytt så mycket för Sydafrikas konstnärer.

Han blev en framgångsrik tidningstecknare och hans affischer, ofta för kulturevenemang, är alltid en fröjd för ögat. I universitets- och vinstaden Stellenbosch har han fram till 2010 bott med familj, ateljé och galleri, där han haft workshops i illustration för både barn och professionella vuxna. Han har också undervisat i design och illustration på Stellenbosch University och Cape Peninsula University of Technology. Nu bor han i Ely, England och undervisar på University of Worcester.

Barn och böcker var är ett viktigt samtalsämne för Piet Grobler också när vi träffades igen under bokmässan i Kapstaden 2008: ”Folk påstår alltför ofta att barn tycker om/föredrar den ena bilderboken eller avvisar den andra, men vilka barn talar de om? Ingen säger någonsin att vuxna skulle föredra den ena eller andra sortens böcker! Precis som med vuxna finns det barn med en väl utvecklad smak och andra med mindre utvecklad smak för böcker – barn som kan vara bildanalfabeter. Det finns förvisso plats för både bilderböcker med skära kaniner och de med komplicerade berättelser om kannibaler.”

En blygsam världskonstnär

Piet Grobler lever som han lär och har illustrerat massor av böcker med texter som han noggrant väljer och vrakar. Skära kaniner och kannibaler är honom inte främmande. Man möter honom t. ex. i Anushka Ravishankar *Today is my day* från indiska Tara-förlaget och i den argentinska poeten Luján *Colores! (Colors!)*, liksom *Accidente Celeste (Sky Blue Accident)* utgiven både i Mexiko och Kanada (Groundwood/Tigrillo).

Lujáns poesi har inspirerat Piet Grobler till två fantasifulla och lyckliga böcker i akvarell, tusch och krita, *Colores* med underfundiga och sköna landskap över hela uppslag, ett för varje färg, där till slut "natten har tagit på sig sin svarta rock så att universums ögon kan stråla." Och natten är en stor val! I *Accidente Celeste* krockar en cyklande pojke med himlen, så den går sönder. Han samlar upp bitarna, som ger skolfröken vingar, får molnen att snubbla och tar hjälp av alla skolbarn att måla upp himlen igen. Fantasifull, kvick och barnsligt rolig.

Into a tiny seed
fits clover, fits a tree,
fits the whole jungle ...

fits **green**.

*(Bild av Piet Grobler ur boken
Colors! Colores! med text av
Jorge Luján)*

Piet Grobler är alltså en internationell konstnär – men blygsam, som inte gärna pratar (som den goda pedagog han är) utan helst av allt tecknar och sällan skriver egna texter. Det är en vänlig värld, till brädden full av liv som Piet Grobler skapar i sina illustrationer, full av humor och kärlek. En värld utan fördomar där en blandning av människor, änglar, fåglar och djur kommunicerar och handlar på lika villkor.

Ett undantag är *The Wild Wonders*, 30 dikter om att skydda vår hotade värld (ed. Wendy Cooling Frances Lincoln). Där blir Groblers akvareller smutsiga, hotande, mer asfalt än gräs, fåglarna nästan apatiska: "the seagull became a black-bird".

Makwelane och krokodilen (text Maria Hendrichs), en afrikansk Rödluvan, just översatt till svenska, presenterade han redan på IBBY-kongressen 2004. Den är vild, rolig, svart, fräck och i allra högsta grad levande. Men får en vit afrikander teckna en svart flicka med stor näsa, brett grin och utstående flätor? I varje fall Piet Grobler. Och för *Makwelane* får han Peter Pan-priset 2010. ●

● www.pietgrobler.com, www.stellenboschartists.com

